

ZPRÁVY Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Lidskoprávní Moot Court

Martina Grochová*

Moot courty, neboli simulovaná právní jednání, jsou v zahraničí často neodmyslitelnou součástí vzdělávání mladých právníků, kteří tak mají možnost vyzkoušet si, co je čeká, rozhodnou-li se po studiu pro kariéru advokáta. V simulovaném právním jednání si také tříbí své znalosti i rétorické dovednosti. Přestože v České republice nemají moot courty takovou tradici jako v některých jiných státech, i na Právnické fakultě Masarykovy univerzity si již studenti mohou vybrat ze slušné nabídky soutěží zaměřených na různé oblasti práva, a to jak českých tak mezinárodních.

Lidskoprávní Moot Court¹ je česká celonárodní soutěž pořádaná Ligou lidských práv ve spolupráci s fakultními koordinátory. Letos se organizace ujali Kamila Holoubková a Kateřina Mášová (Liga lidských práv), Kateřina Šimáčková (Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně), Martin Kopa (Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci) a Marek Antoš (Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze). Na zúčastněných fakultách proběhly v podzimním semestru fakultní kola soutěže, kde byly vybrány vždy dva nejsilnější týmy, které se utkaly se svými soupeři z dalších fakult v celonárodním kole konaném dne 13. března 2015 v Brně na Ústavním soudu pod taktovkou Kateřiny Šimáčkové.

Tak jako každý rok byl soutěžícím byl předložen fiktivní případ, který je však inspirovaný reálnými kauzami, kterými se Liga lidských práv zabývá. V návaznosti na předložený případ jsou pak soutěžícím položeny dvě otázky, jimiž se mají ve svých podání i v ústních kláních zabývat. Jedna s nich se vždy týká lidských práv a druhá práva podústavního. V minulých letech byli studenti konfrontováni s otázkou práva matky na styk s dítětem umístěným do ústavní péče nebo vyloučení studenta ze střední školy za jeho nebezpečné projevy.

* Mgr. Martina Grochová, doktorandka na Katedře ústavního práva a politiky, Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Brno.

¹ Oficiální stránky Lidskoprávního Moot Courtu: <http://llp.cz/akce/lpmoot/>.

V letošním roce dostali soutěžící za úkol vypořádat se s případem Filipa Černého, chlapce, jemuž byla krátce po povinném očkování diagnostikována epilepsie. Rodiče dítěte se domnívali, že nemoc propukla právě vinou provedeného očkování. Protože očkování bylo povinné, byli rodiče toho názoru, že za škodu na zdraví Filipa by měl nést odpovědnost stát, který očkování nařídil. Podali proto žalobu na Českou republiku – Ministerstvo zdravotnictví, a to podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (dále jen „zákon o odpovědnosti státu za škodu“), který stanoví, za jakých podmínek se lze po státu domáhat náhrady škody a nemajetkové újmy.

K rukám dostali soutěžící kromě zadání případů také lékařské zprávy, znalecký posudek či protokol o jednání. Úkolem každého z týmů bylo vypracovat dvě podání – za stranu žalující i žalovanou. Zatímco žalobce tvrdil, že stát má povinnost nahradit újmu způsobenou očkováním a že kauzální nexus mezi očkováním a nemocí, jež se u Filipa rozvinula, nemusí být postaven na jisto, strana žalovaná zastávala názor opačný. Soutěžící se tak museli vypořádat s otázkou naplnění podmínek, za nichž se lze náhrady škody či nemajetkové újmy po státu domáhat i s lidskoprávním rozměrem případu. Letošní případ byl pro soutěžící o to zajímavější, že v době mezi fakultním a národním kolem mohly sledovat vydání dvou plenárních nálezů Ústavního soudu, které se problematiky povinného očkování týkaly.² Téma bylo tedy vysoce aktuální.

Při simulovaném ústním jednání soutěžící obhajovali pozici jedné ze stran sporu, která jim byla určena losem. V brněnském fakultním kole se role soudců zhostili Lenka Popovičová, Pavel Kandalec, Ladislav Vyhnaněk, Pavel Molek a Lucie Atkinsová, kteří

² Nález Ústavního soudu ze dne 27. ledna 2015, sp. zn. Pl. ÚS 16/14 a nález Ústavního soudu ze dne 27. ledna 2015, sp. zn. Pl. ÚS 19/14, oba dostupné z: nalus.usoud.cz

se vystřídali v tříčlenném senátu. V národním kole pak soutěžící stanuli tváří v tvář čtyřčlennému senátu složenému z odborníků z praxe. Soudci Ústavního soudu Kateřina Šimáčková a Vojtěch Šimíček, jež oba působí také na Katedře ústavního práva a politologie Právnické fakulty Masarykovy univerzity, akcentovali zejména ústavněprávní a lidskoprávní rozměr případu. Soudce Nejvyššího soudu Pavel Simon, jenž je odborníkem v oblasti odpovědnosti státu za škodu a nemajetkovou újmu, neboť právě touto agendou se na Nejvyšším soudu zabývá, se zaměřil na nesnadné dotazy z této oblasti. Poslední členka senátu, advokátka spolupracující s Ligou lidských práv Zuzana Candigliota, se zase věnuje zdravotnickému právu a otázka povinného očkování je jednou z oblastí, na něž se zaměřuje. I od ní se proto soutěžící dočkali nelehkých otázek.

Soutěžící museli čelit náročným a rozmanitým dotazům pokrývajícím všechny roviny případu. Soutěž prověřila jejich znalost podústavního práva, zejména podrobnou znalost zákona o odpovědnosti státu za škodu, ale také práva ústavního včetně znalosti mezinárodních lidskoprávních úmluv i judikatury Ústavního soudu. Soutěžící museli také prokázat schopnost argumentovat, rychle reagovat a improvizovat. Své role se v očích soudců národního kola nejlépe zhostil tým z Brna složený z Lenky Vavrušové, Jany Novákové, Ivy Hauptfleischové a Daniela Sapáka. Jana Nováková a Iva Hauptfleischová byly také oceněny titulem nejlepších mluvčích národního kola. Brněnský tým se ve finále utkal se soupeři z Prahy – Adélou Jarošovou, Liou Junovou, Janou Staňkovou a Klárou Strejcovou. Pražský tým si kro-

mě stříbrného místa odnesl také ocenění za nejlepší písemné podání.

Vyhlášení vítězů soutěže proběhlo na slavnostním večeru v Café Atlas, kde měli soutěžící možnost sdílet dojmy, navazovat kontakty a také si pohovořit se soudci národního kola v neformálním prostředí. I tato společenská rovina je důležitou součástí právnických soutěží. Moot courty jsou nejen skvělou příležitostí jak předat studentům cenné zkušenosti, jež z učebnic nevyčtou, ale také je zapojit do života fakulty a ukázat jim, že studium práva nemusí znamenat jen dlouhé hodiny strávené na přednáškách a nad učebnicemi a skládání náročných zkoušek. Studenti mají možnost vyzkoušet si využití nabytých znalostí v praxi a rozhodnout se, co by je v budoucnu mohlo bavit a jaké oblasti práva by se rádi věnovali.

Závěrem tedy nelze než doporučit všem studentům, kteří se nechtějí o tuto zkušenost připravit a které láká problematika lidských práv, aby sledovaly webové stránky Ligy lidských práv,³ kde naleznou informace o příštím ročníku. Téma případu bylo již sděleno a účastníci se tedy už nyní mohou těšit na případ týkající se možnosti soudně se domoci kvalitní péče pro dítě s poruchou autistického spektra. Na zveřejnění celého případu si počkáme do 15. září 2015 a do 19. října 2015 budou mít potencionální účastníci čas na rozhodnutí, zda se do soutěže zapojí. Regionální kola soutěže proběhnou opět v průběhu prosince a nejuspěšnější týmy se utkají v celostátním finále, které proběhne v březnu 2016 na Ústavním soudu.

³ Informace budou zveřejněny na výše zmíněných oficiálních stránkách Lidskoprávního Moot Courtu: <http://llp.cz/akce/lpmoot/>.

Weyrův den právní teorie

Martin Hapla*

Dne 5. června 2015 se v prostorách Právnické fakulty MU uskutečnila mezinárodní vědecká konference Weyrův den právní teorie. Tato akce, od letošního roku pojmenovaná na počest významného prvorepublikového právního vědce prof. JUDr. Františka Weyra, dr. h. c., úspěšně navázala na loňský Den právní teorie, když poskytla prostor k diskusi a přátelské výměně názorů pro více než šedesát

účastníků působících na univerzitách v České, Slovenské a Slovinské republice, stejně jako v různých oblastech právní praxe.

Konference byla zahájena na dopoledním plenárním zasedání úvodním slovem Miloše Večeři, který výstižným způsobem shrnul Weyrovo profesní působení a jeho odkaz. Následující blok příspěvků moderovaný Pavlem Molkem byl zaměřen na téma právo a důstojnost. Jako první vystoupila soudkyně Ústavního soudu ČR Kateřina Šimáčková, následována Jiřím Barošem z Fakulty sociálních studií MU a Ma-

* Mgr. Martin Hapla, asistent na Katedře právní teorie Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.